

بررسی تاثیر اجرای مدل مراقبتي پایداری تطابقي بر سازگاري اجتماعي مادران کودک مبتلا به تشنج ناشی از تب

نویسندگان: دکتر فاطمه خوشنواي فومني، دکتر حميد شريف نيا، دکتر مولود رادفر، دکتر ژيلا ميرلاشاري، نيلوفر باقري*
دکتر فاطمه خوشنواي فومني، استاديار دانشکده پرستاري و مامايي، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ايران

دکتر حميد شريف نيا، دانشيار دانشکده پرستاري و مامايي آمل، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساري، ايران

دکتر مولود رادفر، دانشيار دانشکده پرستاري و مامايي اروميه، دانشگاه علوم پزشکی اروميه، ايران

دکتر ژيلا ميرلاشاري، دانشيار دانشکده پرستاري و مامايي، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ايران

نویسنده مسئول*: نيلوفر باقري، کارشناس ارشد پرستاري کودکان، دانشکده پرستاري و مامايي دانشگاه علوم پزشکی تهران، ايران

ايميل: niloofar.ba15@gmail.com

شماره تماس: ۰۹۱۲۸۴۳۶۵۱۲

چکیده:

هدف:

تشنج ناشی از تب، منشأ بروز نگرانی بسیاری از والدین است. در همین راستا توانمندسازی مادران جهت افزایش سازگاری اجتماعي در این زمینه به عنوان یک عامل محافظت کننده روانی در آنان در نظر گرفته می شود. هدف از مطالعه حاضر، بررسی تأثیر اجرای مدل مراقبتي پایداری تطابقي بر سازگاري اجتماعي مادران دارای کودک مبتلا به تشنج ناشی از تب است.

روش پژوهش:

پژوهش از نوع نیمه تجربی دو گروهی (کنترل و سپس مداخله) است. نمونه مطالعه، ۳۰ نفر از مادران دارای کودک مبتلا به تشنج ناشی از تب، مراجعه کننده به بخش اورژانس بیمارستان مرکز طبی بود. ابتدا داده های مربوط به گروه کنترل و سپس داده های مربوط به گروه مداخله جمع آوری شد. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه های جمعیت شناختی، سازگاري اجتماعي بل بود. مداخله بر اساس مدل مراقبتي پایداری تطابقي زیر نظر طراح مدل تدوین و اعتبار یابی شد. مداخله در طی سه ماه شامل یک جلسه حضوری و هشت جلسه مجازی به صورت فردی در بستر پیام رسان واتس آپ برگزار شد. علاوه بر آن در طی این مدت، ارائه فیلم های آموزشی و پمفلت و پیگیری های روزانه مجازی و تلفنی صورت گرفت. در پایان، داده ها با نرم افزار SPSS25 و آزمون های آماری فیشر و ANCOVA با سطح معناداری ۰/۰۰۱ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها:

نتایج نشان داد دو گروه مورد بررسی از نظر مشخصات دموگرافیک اختلاف معنی داری نداشتند و همگن بودند ($P > 0/001$). نتایج نشان داد، افزایش میانگین نمره سازگاری اجتماعی در گروه مداخله در مرحله پس آزمون معنادار است ($P < 0/001$). ضریب Eta نیز نشان داد ۸۴ درصد از اختلاف نمره پس آزمون در گروه مداخله، ناشی از مداخله طبق مدل مراقبتی پایداري تطابقي می باشد.

نتیجه گیری:

نتایج مطالعه حاضر نشان داد اجرای آموزش از طریق مدل مراقبتی پایداري و تطابقي می تواند موجب ارتقای مهارت سازگاری اجتماعی مادران شود. همچنین از نتایج این مطالعه می توان در زمینه بهبود و افزایش کارایی، دانش و عملکرد مادران بکار برد.

کلید واژه ها:

تشنج ناشی از تب، کودکان، سازگاری اجتماعی مادران

مقدمه:

تشنج ناشی از تب یک تشنج ژنرالیزه است که به علت تب در شیرخواران و کودکان کم سن رخ می دهد. در جریان تشنج ناشی از تب، اغلب کودک هوشیاری خود را از دست می دهد. تشنج های ناشی از تب به عنوان یکی از شایع ترین اختلالات در کودکان ۶ ماهه تا ۶ ساله بوده و ۲ تا ۸ درصد کودکان را تحت تاثیر قرار می دهد (۱). تشنج ناشی از تب در کودکانی با سیستم عصبی سالم رخ داده و افزایش دمایی بدن (بالای ۳۸ درجه سانتی گراد) ناشی از عفونتی خارج از سیستم عصبی، التهاب، سابقه مثبت خانوادگی تشنج، مصرف سیگار و الکل در حاملگی، کمبود روی و پلاسما فریتین و اختلالات ژنتیکی از مهمترین عوامل بروز این بیماری در کودکان است (۲). تشنج موجب اختلالات زیادی در زندگی خانوادگی، کیفیت خواب، فعالیت ها و رفتارهای اجتماعی والدین می شود و می تواند عواقب غیرقابل جبران در سلامتی کودک بر جای بگذارد (۳). تشنج ناشی از تب، باعث افزایش مدت زمان بستری در بیمارستان، افزایش هزینه های درمان خواهد شد؛ که به نوبه خود بار زیادی را به لحاظ اقتصادی و اجتماعی بر سیستم بهداشت و درمان کشور تحمیل می کند (۴). بروز تشنج ناشی از تب، منشا بروز نگرانی بسیاری از والدین است. این در حالی است که این بیماری اغلب خوش خیم است و در موارد نادری تبدیل به صرع می شود (۴). ترس از مرگ کودک، نقص دانش در مورد عوارض بیماری و پیش آگهی آن از دیگر منابع نگرانی و تنش والدین است (۵). برخی والدین نمی توانند اقدام مناسبی را برای کاهش تب انجام دهند و آگاهی از ماهیت بیماری و دانش کافی جهت پیشگیری از تشنج را ندارند (۷). جوهور^۱ و همکاران (۲۰۱۱) طی مطالعه خود دریافتند، نگرانی و اضطراب بیش از حد مادران، به دلیل عدم اعتماد به نفس و دانش کافی در مورد تشنج ناشی از تب کودکان است (۸). طاهری و همکاران (۲۰۱۴) نیز در پژوهش خود دریافتند، مداخله آموزشی باعث افزایش آگاهی مادران، ارتقای نگرش و عملکرد و کاهش نگرانی آنان می شود (۹). وستین^۲ و همکاران (۲۰۱۸) در مطالعه خود دریافتند، والدین دارای کودک مبتلا به تشنج ناشی از تب، نیازمند حمایت عاطفی، دانشی و حمایت جهت راحتی می باشند (۱۰).

بروز بیماری در یکی از فرزندان می تواند بر کل خانواده تاثیر بگذارد. بیماری های مزمن مانند صرع و تشنج، خانواده را در معرض اختلال در ارتباط، انسجام و یکپارچگی قرار داده؛ می تواند مراقبت از فرد را تحت تاثیر قرار دهد و باعث افزایش تنش در خانواده گردد. خانواده با بیمار مبتلا به تشنج، با چالش های زیادی مواجه می گردد و

¹ Juho

² Westin